రేపటి మనిషి

శ్రీ ఆదివిష్ణు

నాకు భగవంతం చిన్నప్పట్నుంచీ తెలుసు. అతన్నాతోపాటు కొన్నేళ్ళు చదివాడు. మా యింటి దగ్గిరే అతనిల్లు. అతనుంటున్న యిల్లు చాలా పాతదవడం మూలంగా శిథిలావస్థలో వున్నట్టువుపిస్తుంది. అయితే ఆ యిల్లు గట్టిదిగనక యింకా అలా నిలబడి వున్నది. భగవంతానికి ఆ యిల్లంటే చిరాకు. అందుచేత అతను ఎక్కువ కాలాన్ని రోడ్డుమీద స్నేహితుల్తోనే గడుపుతూండేవాడు. భగవంతానికున్న కొన్ని కోరికల్లో మొదటిది అందమైన యిల్లు!

భగవంతంవాళ్ళనాన్న పెద్ద ఉద్యోగి కాడు. మా వూళ్ళోనే వున్న లాయరు వెంకటరత్నం చౌదరిగారికాయన గుమాస్తా. వెంకటరత్నంచౌదరిగారికి మా వూళ్ళో పెద్ద పలుకుబడి వున్నది. గొప్ప ఆస్తిపరుడు.

వెంకటరత్నం చౌదరిగారంటే భగవంతానికి మంట.

అతన్నాతో అనేవాడు—

'మా నాన్నకి నేను కొడుగ్గా పుట్టవలసినవాడిని కానేకాదు. నా దురదృష్టంకొద్దీ నే నిక్కడీయింట్లో పురుగునై పుట్టాను. అవునా సుబ్బారావూ—నేనేగనక వెంకటరత్నంగార్లాంటి జాతి మనుషులకి పుట్టినట్టయితే సాక్షాత్తు స్వర్గంలోని దేవతలు నాకు దాసోహమనేవారు. ఖర్మ కాపోతే ఏమిటిది? దేవుడు నన్ను దీనాతిదీనుడివి కమ్మని దీవించాడు. చూడబ్బాయ్—ఇంత వయసొచ్చినా అనుభవించే రాత నోచుకోలేకపోయాను. నే నిప్పట్నుంచే కొన్ని ప్రయోగాలు ప్రారంభించాను. నా చుట్టూతా తిరిగే గొప్ప మిత్రులంతా వొట్టి దద్దమ్మలు. ఆ ఫూల్స్ ద్వారానైనా నేను వెలుగులోకి రావాలేగాని, అప్పుడు నా నిజస్వరూప మేమిటో నువ్వు ఖచ్చితంగా చూడగలవు.'

భగవంతానికి గొప్పవాళ్ళమీద భయభక్తుల్లేకపోగా విపరీతమైన 'కసి' వున్నది. నేను గొప్పవాడిని కాదు గనక అతన్నాకీ విషయాలన్నీ నిర్భయంగా చెబుతూండేవాడు. అతనలా చెబుతున్నప్పుడు నాకు భయంగానూ వుండేది.

భగవంతానికున్న చొరవగానీ, ధైర్యంగానీ నాకు లేవు. నేనుత్త గంగిరెద్దు మనిషినని మా వాళ్ళతోపాటు పరాయివాళ్ళుగూడా వొప్పేసుకున్నారు. అందుచేత నేను ప్రమాదమైన జంతువునికాదు. చాలా మామూలు మనిషిని!

ఇక్కడే నేనో ఉదంతం చెప్పదలిచాను.

నా కిది బాగా గుర్తు. ఆ ఏడాది మేమంతా డిగ్రీక్లాసులో ఆఖరి సంవత్సరం చదువుకుంటున్నాము. పరీక్షలు దగ్గరపడటం మూలంగా చాలా కష్టపడి చదువుకుంటున్నాము. ఆ రోజుల్లో ఓనాటి రాత్రి పదకొండుగంటల క్కాబోలు భగవంతం తమ్ముడు చిన్నా నా దగ్గిరకొచ్చి అన్నాడు.

'మీరు తొందరగా మా యింటికి రావాలి సుబ్బారావుగారూ!'

కారణం అడక్కుండానే అతనే చెప్పుకొచ్చాడు.

'అన్నయ్య ఏడుస్తున్నాడు. నాన్న కారణం అడుగుతే చెప్పడంలేదు. మా యింట్లో ఎవరడిగినా ఏమీ చెప్పకుండా ఏడుస్తున్నాడు. మిమ్మల్ని వెంటబెట్టుకు రమ్మని నాన్న నన్ను పంపాడు. రండి తొందరగా.'

నేను ఆశ్చర్యపోయాను. సాధారణంగా భగవంతం ఏడవడు. చిన్న చిన్న విషయాల నతను పట్టించుకోడసలు. ఏదో పెద్ద ఉపద్రవం కలిగిందేమోనని నేను భయపడ్డాను.

భగవంతం వాళ్ళ నాన్న నన్ను చూస్తూనే కళ్ళు తుడుచుకుని అన్నాడు—

'రా, బాబూ! రా, నీ కోసవే చూస్తున్నాను. అదుగో, ఆ దక్షిణం గదిలో వాడున్నాడు. వెధవ, పసిపిల్లాడిలా ఏడ్చేడ్చి యిప్పుడే కొంచెం కుదుటపడ్డాడు. వెళ్ళు బాబూ, వెళ్ళు. వెళ్ళి వాడి నోదార్చి కారణం కనుక్కో, ఫర్వాలేదు. వాడికేం కావలసినా నేనున్నాను. కొండమీది కోతినైనా సరే తీసుకొస్తాను. వాడికేం కావాలో కనుక్కో. వాడేం కోరినా ఫర్వాలేదు. నేనున్నాను. అంతేగాని, నేను బ్రతికుండగా వాడు ఏడ్చేందుకు వీల్లేదని చెప్పు. నేనది సహించలేను. వాడు ఏడవ ఖూడదు సుబ్బారావ్, వాడు ఏడవకూడదు. వాడికోసం నేనేమైనా చేస్తాను. అలా అని వాడికి గ్యారంటీ యివ్వు. తొందరగా వెళ్ళు నాయనా.........'

ఆయనీరకంగా చాలాసేపు మాటాడినప్పుడు నా మనసు చివుక్కుమన్నది. ఆయనకి భగవంతం మీద గల వాత్సల్యాన్ని నే నెంతో శ్లాఘించాను. కానీ, ఆ వాత్సల్యానికి గూడా ఒక హద్దుండాలి. ఒక రాజకుమారుడు బంగారు ఏనుగ కావాలని గారాం చేసినప్పుడు, రాజమాత ఎంతో ముచ్చటపడి, ఆ ఏనుగుని రప్పించినంత 'స్థితి' లో ఆయనకున్న ఆవేశాన్ని ప్రదర్శించారే తప్ప—భగవంతాన్ని మెప్పించేందుకు ఆయన 'హోదా' చాలదని నే నప్పుడేకాదు ఎప్పుడూ అనుకుంటూ వుంటాను.

'అయ్యా ప్లీడరు గుమాస్తాగారూ! ఏమిటి సార్ మీరు మాట్లాడేది. భగవంతం మీకు కొడుకైతే కావచ్చు గానీండి, అతని హోదాగల కోరికలు మీరు విన్లేదు. అతన్ని భరించడం మీలాటి అర్భకులకి చాతొచ్చేది కాదులేండి. భగవంతానికి తృప్తి విలువ తెలీదు సార్! అందుచేత భగవంతం ఈ జన్మకి సుఖపడడని చెప్పి నేను రాపిస్తాను. హైకోర్టులోనే కాదు, సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్ళినా దానికి తిరుగు లేదంతే! మీరేం బుర్ర పాడుచేసుకోవద్దుగానీ, వొదిలేయండి. ఎవడికెంత రాసిపెట్టివుందో అంతే జరుగుతుంది!'

నేను భగవంతం గదిలోకి వెళ్ళాను. భగవంతం ఓ కిటికీ దగ్గిర కూర్చుని మొహాన్ని కిందికి వొంచి నేలని చూస్తున్నాడప్పుడు. మనుషుల్ని కృంగదీసే చింతనంతా అతనొక్కడే కలిగినట్టున్నాడు. శోకమయమైన నగరాన్ని కళ్ళారా చూచి వొచ్చి మనసుని పాడుచేసుకున్న సిద్దార్థుడు వెంటనే గుర్తుకొచ్చాడు నాకు. అవుతే, ఒక్క మాట మాత్రం నిజం. ఆరు నూరయ్యేదీ, నూరు ఆరయ్యేదీ భగవంతం సన్యసించడు. అందుచేత నేనింకా ధైర్యంగా వున్నాను.

అతను తలెత్తి చూశాడు. మళ్ళా వెంటనే తల దించేశాడు. తలుపు దగ్గిరిగావేసి అతని దగ్గిరికి వెళ్ళి కూర్చున్నాను. నేనతన్ని ఓదార్చలేదు. నాకో అనుమానం కలిగింది. అందుచేత అడిగాను.

'బాగా చదివావా భగవంతం ?'

అతను తల వూపాడు.

'మరెందుకీ దిగులు?'

అప్పుడు భగవంతం నావేపు సూటిగా చూసి అన్నాడు.

'నేను పరీక్షలు గురించి దిగులుపెట్టుకున్నానని నువ్వెందుకనుకున్నావసలు ?'

'నా మనసు కదొక్కటే తోచిందిప్పుడు.'

'అందుక్కాదు సుబ్బారావ్! పరీక్షలు గురించి నేనెప్పుడూ దిగులుపెట్టుకోను. నా జీవితం గురించి నాకు దిగులెక్కువ. నిజం చెప్పరా, నేను భవిష్యత్తులో బాగుపడి వెలిగిపోగలనా? నాకంత అదృష్టం వుందా? చెప్పు సుబ్బారావ్!'

నాకప్పుడు కోపమొచ్చింది. అందుచేత నేను కటువుగా అన్నాను.

'అందుకే నీతో స్నేహం చేయడమంటే నాకు చెడ్డ చిరాకు. ఎదుగూబొదుగూలేని నూర్రూపాయల గుమాస్తాలాగా ఇప్పట్నుంచే నీకెందుకంత దిగులు? ప్రస్తుతం మనం చదువుకుంటున్నాం. మనముందు నిచ్చెనలూ, పామునోళ్ళూ వున్నాయి. ఈ వైకుంఠపాళీలో మనం నిచ్చెనే ఎక్కుతామో, పామునోటనే బడతామో యిప్పుడే ఆలోచించకూడదు. ఇప్పుడు మనం చేయవలసింది ఒక్కటే—పుస్తకపారాయణం. ఈ కర్తవ్యం ముందు కానివ్వు. తర్వాతదానిగురించి తర్వాత ఆలోచిద్దాం. ఇటు చూడు భగవంతం! నీకంటే నాదేం పొడిచేసే జాతకం కాదుగదా! నన్ను చూడు. నిమ్మకి నీరెత్తినట్టు నేనెంత ప్రశాంతంగా బతుకుతున్నానో. నాలాగా నువ్వెందు కుండలేవూ?—'

భగవంతం నా మాటకి అడ్డుతగిలాడు.

'నువ్వు, నీలాటివాళ్ళంతా ఫూల్స్‌రా, ఫూల్స్. నేను ఫూల్‌ని కాదు. నేను 'రేపటి మనిషి'ని. కొన్ని పదులసంవత్సరాల ముందర మనిషిని! నా కోసం, ఆ కాలాన్ని బంగారం చేసుకునేందుకు నేనిప్పట్నుంచే ప్రయత్నించాలి. అవునా, అలాటి దిప్పుడేమయిందో తెలుసా సుబ్బారావ్...'

అతనిగొంతు పూడుకుపోతుందని తెలిసి నేను వారించాను కోపంగా—

'ఆడపిల్లలా ఏడవకు. ఏడవకుండా చెప్పదలుచుకున్నది ఖచ్చితంగా చెప్పేయ్.'

'వెంకటరత్నం చౌదరిగారమ్మాయిని నేను ప్రేమించాను!'

ఆమాట వినడంతోటే ఉలిక్కిపడ్డాను. భగవంతం 'ఆశ'ని తెలుసుకుని నేను ఆశ్చర్యపోయాను. ఎంతైనా, మరీయింత ఏడ్డూరమా? ఈరోజు లెలాటివి? ఎక్కడో కథల్లోతప్ప—ఈ భూమ్మీద వర్గపోరాటం ప్రతిమూల సాగుతూనే వుందిగదా. ఒకరిదగ్గిర కొలువుచేస్తున్న మనిషి కొడుకు ప్రేమించడమా? అందునా ఆ ఖామందు కూతురినా? ఇంత తెగింపా? రాజకుమారి, తోటమాలి కొడుకును ప్రేమించడం కథ; రాజకుమారివి తోటమాలి కొడుకు కలలోనైనా కన్నెత్తి చూడకపోవడం జీవితం. ఈ వ్యత్యాసాన్ని భగవంతం ఎందుకు తెలుసుకోలేదు!

నేనే అడిగాను—

'మరి ఈ ప్రేమసంగతి మీ నాన్నకి తెలుసా?'

'నా ప్రేమ సంగతి మా నాన్నకెందుకు తెలియాలి? పైగా నేను చౌదరిగారమ్మాయిని ప్రేమిస్తున్నానని తెలుస్తే మా నాన్న గుండె ఆగిపోతుంది. మా నాన్న చౌదరి దగ్గిర నేల కంటుకుపోయి బతుకుతాడు. ఇప్పుడే ఆ మనిషి ముందు మా నాన్న తలెత్తి తిరగడు గదా! కనక, నిజమేమిటో తెలుసా సుబ్బారావ్, మా నాన్న వాళ్లింట్లో గుమాస్తాగాడు కాపోతే లలిత నాకు దక్కేది. నా ప్రేమ చచ్చిపోవడానికి ముఖ్య కారణం మా నాన్న. కేవలం ఈ ప్లీడరు గుమాస్తా! షేమ్.'

'అందుకా ఏడుస్తున్నావ్?'

'మరెందుకనుకున్నావ్. ఈ బోడిపరీక్షలు నాకో లెఖ్ఖగాదు. నాక్కావలసిన జీవితం నాకు దొరుకుతే ఈ చదువుల్నీ, ఈ పరీక్షల్నీ ఆవతలికి తోసిపారేస్తాను.... ప్రేమిస్తున్నట్టు నటించి, నాకు పిచ్చెత్తించి, మరో గొప్పవెధవని పెళ్లిచేసుకుంటోంది లలిత! ఈ భగవంతం ప్రేమ నెంబర్ వన్. రేపు నెంబరు టూ గూడా నన్ని రకంగానే 'దగా'చేస్తే, నేనేనాటికి బాగుపడేది సుబ్బారావ్! చెప్పు.'

'ప్రేమ లేకపోతే బతకలేవా?'

'బుద్ధిలేని ప్రశ్న. చెబితినిగదా నేను మీలాటి చవటని కాదు కాదనీ. డబ్బులున్న బంగారుపక్షినే ప్రేమిస్తాను. నా గీత బాగుండాలేగాని, దానివల్ల నేనేం సాధిస్తానో నువ్వు కళ్లారాచూచి అదిరి ఛస్తావ్.'

నేను లేచి నించున్నాను.

'వెళ్లిపోతున్నావా!'

'నువ్వెందు కేడుస్తున్నానో తెలిక ఓదార్చి కారణం కనుక్కోమని నన్ను మీ నాన్న పంపాడు. నువ్వు మహా గొప్ప మేధావివని తెలిసింది. అందుచేత మరి నోరెత్తకుండా వెళ్లిపోతున్నాను.'

'నన్ను క్షమించానని మనస్ఫూర్తిగా చెప్పి వెళ్లరా బాబూ!'

నాకు నవ్వొచ్చింది. హేళనగానే అన్నాను—

'నేను నిన్ను క్షమించడమా?'

'అవును. నువ్వే నన్ను క్షమించాలి. నా వాగుడు నీ మనసుకి కష్టం కలిగిస్తే క్షమించి మరీ వెళ్లు. అంతేగాని సలహాలివ్వకొరేయ్! నీమీద నాకు అపరిమితమైన గౌరవం సుబ్బారావ్! నువ్వు తలుచుకుంటే నన్ను క్షణంలో మార్చిపారేయగలవు. ఆ పని మాత్రం చేయొద్దని ప్రాధేయపడుతున్నాను. అంతే.'

ఏం చెప్పాలో తోచక తలొంచుకుని వొచ్చేశాను.

—ఆ తర్వాత భగవంతం బి.ఎ. పరీక్ష పాసైనప్పుడుగానీ, అతను ఎమ్మేకి విశాఖపట్టణం వెళ్లినప్పుడుగానీ నేను సంతోషించలేకపోయాను. నాకు వీలుకాని పై చదువుకి అతను నోచుకున్నాడనే ఈర్ష్య కాదిది.

భగవంతంకొరకు, కేవలం ఆడంబరాలనిమిత్తం ఆ ప్లీడరుగుమాస్తా వినియోగిస్తున్న డబ్బునీ, త్యాగాన్నీ చూస్తుంటే నా కడుపు తరుక్కుపోతుండేది. కొడుకు ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తు నిమిత్తం తండ్రి ఎన్నెన్ని త్యాగాలు చేసినా, ఎంత నెత్తురు ఖర్చుపెట్టినా విచిత్ర మనిపించదు. కాని, తండ్రి వాత్సల్యాన్నీ, ప్రేమనీ ఆధారం చేసుకొని అర్థంలేని విలాసాల్లో మునిగే కొడుకు ప్రవర్తన నాక గిట్టదు. భగవంతం విశాఖపట్టణంలో వెలిగిస్తున్న జీవితం నాకెప్పటికప్పుడు మిత్రులద్వారా తెలుస్తూనే వుండేది. ఇక్కడ వాళ్ల నాన్న వేలకివేలు అప్పులు చేస్తుండడంగూడా గమనించిన మనిషిని గనక—బొమ్మా బొరుసూ రెండూ చూస్తున్నాన్నేను.

అరవై అయిదు చివర్రోజుల్లో భగవంతమే నాకో ఆశ్చర్యకరమైన వార్త పంపాడు. మనిషి ప్రేమించాల్సిందే. అదేం బూతు కాదు. అవుతే ఆ ప్రేమ వెనక యితరమైన ఉద్దేశం కూడదంటాను.

భగవంతం పెళ్లి చేసుకోబోతున్నాడు. వధువు పేరు పద్మ. పద్మ భగవంతానికి క్లాసుమేటు. ఇంత వరకూ బాగానే వుంది. పద్మ విధవని చదివిప్పుడు భగవంతానికున్న చొరవ ప్రమాదమనిపించింది నాకు.

ఆ ఉత్తరం పుచ్చుకుని భగవంతం వాళ్లింటికి వెళ్లాను. అంతక్రితమే, భగవంతం చేయనున్న ఘన కార్యం తెలిసి అతని తల్లి శోక దేవతే అయ్యింది.

'విన్నావా నాయనా సుబ్బారావ్వూ, మా వాడు మమ్మల్నెలా ఉద్ధరిస్తున్నాడో. వంశంలో లేనిపని వాడు చేసేస్తున్నాడు. ఇన్నేళ్ళూ పెంచి పెద్దజేసినందుకు వాడు మాకు చెల్లించే ప్రతిఫలం చూస్తివిగా. వాడి కోసం ఈ మారాజెంత కష్టపడ్డారో నువ్వూ ఎరుగుదువుగా. వాడిని పువ్వులా పెంచేరు నాయనా! కళ్లల్లో పెట్టుకు పెంచేరు. ఆరుగురు పిల్లలున్నారింక. వాళ్లందరి నోళ్లూ కట్టిపారేసి వాడినింత చేసేరు.'

ప్లీడరు గుమాస్తా ఆ శోకదేవతని ఓదార్ప ప్రయత్నించారు.

'ఏడవకే బాబూ, ఏడవకు. నీదంతా పిచ్చి గోల. మనరోజులిలా తగలడ్డాయని నోరు మూసుక్కూచో. వాడిన్నైనా సుఖపడనివ్వు. ఎందుకీరాద్ధాంతం. కాలముంది చూశావు, అదే వాడికి జవాబు చెబుతుంది! ఇవాళ వాడు విధవల్ని పెళ్లాడాడు. రేపేమో...నాయనా భగవంతం! విజ్ఞుడివై పోయావుటరా! పోనీలే నాన్నా. నువ్వయినా సుఖపడు. మా చేయిదాటి వెళ్లావు. నూరేళ్ళూ సుఖంగా వర్ధిల్లు చిట్టీ!'

*　　　*　　　*

నాతోపాటు చదువుకుని, ఉద్యోగానికీ—హోదాకీ సంబంధించినంతవరకూ నన్ను మించిన నా స్నేహితు లనేకమంది వున్నారు. వాళ్లని చూచినప్పుడు నేను అసూయ చెందనుగానీ, వాళ్లు నన్ను 'తక్కువ'చేస్తే మాత్రం నేను బాధపడతాను.

రవీంద్రభారతిలో నేనొక నాటకప్రదర్శనకి వెళ్లాను. నాటకం ప్రారంభించేముందు అక్కడ హాజరైన పెద్దలు కొందరు వేదికవిూదికొచ్చి తెలుగు నాటకాల గురించి మాటాడారు. ఆ వక్తల్లో భగవంతం గూడా వుండటంవల్ల నేనమితంగా సంతోషించాను.

భగవంతం ఆంధ్ర రాజధానిలో కీర్తిప్రతిష్ఠ లందుకున్నాడంటే ఆనందించాను. అతననేక సాంఘిక కార్యకలాపాల్లో చేయి కలుపుతుంటాడని నే నిక్కడి కొచ్చిన తొలి దినాల్లోనే విని వున్నాను.

ఈ సమాజంలో 'అరుదైన' ఒక ఘనకార్యం తెగింపుతో చేసిన ప్రతి తెలివిగల మనిషీ ప్రముఖుడేనని నా ఉద్దేశం. విధవా వివాహం మాటలో సులువేమో గానీ, అనుభవానికది పరీక్షని నా అభిప్రాయం. అంతటి విలువైన మార్గాన్ని భగవంతం అనుసరించి, తద్వారా అతను వెలిగిపోతున్నాడు.

కొన్నేళ్లక్రితం అతని ఆవేశాన్ని నే నెప్పటికీ మరిచిపోలేను. అతని కలలన్నీ నాకు గుర్తున్నాయి. అతను నమ్మిన సిద్ధాంతాన్ని అతను అనుసరించి లాభం పొందుతున్నాడు. భగవంతం ఎంతకైనా తగును!

ఆ నాటకం పూర్తయింతర్వాత నే నతన్ని కలుసుకునేందుకు బయటకి వెళ్లాను. అతనో నల్లటి కారు పక్కని నించుని సిగరెట్టు కాలుస్తున్నాడు. అతని చుట్టూతా కొందరు మనుషులు నించున్నారు. వాళ్లందరికీ అతను ఏదో విషయాన్ని విపులీకరించి చెబుతున్నాడు. వాళ్లతి శ్రద్ధగా వింటున్నారు.

నేను వాళ్లందరికీ కొంచెందూరంలో నిలబడి

వున్నాను. ఉన్నపళంగా భగవంతాన్ని చేయెత్తి పిలిచేంత చొరవ నా కిప్పుడు లేదు. ఇప్పుడతను ఖరీదుగా ఎదిగి వున్నాడు. అతని మొహంలోనూ, అతను కట్టుకున్న దుస్తుల్లోనూ ఒక వింత వెలుగు, ఒక హోదా స్పష్టంగా కనిపించింది. అక్కడికీ అతను నావేపు చూచిన ప్రతిసారీ, నేను అతనో మాటాడాలనే ఉత్సుకతని సాధ్యమైనంత స్పష్టంగా తెలియజేసు కున్నాను.

కానీ, అతను నన్ను పట్టించుకునే స్థితిలో లేడు. నోటితో పిలవలేకపోయినా, అతని హోదాకి తగ్గ విధంగా కళ్లతోనైనా పలుకరించవచ్చునుగా. అదీ జరగలేదు

అభిమానం చంపుకునేందుకు మనసొప్పక నేనక్కడ్నుంచి కదిలొచ్చేశాను. భగవంత మనబడే ఓ ప్లీడరు గుమాస్తా కొడుకు—జాతకం తిరిగి ప్రముఖుడైనంతమాత్రాన యింత తలబిరుసా? మనిషి బుద్ధే యింతా? లేక అది కొందరికే వర్తిస్తుందా?

అతను బంగారాన్నే తింటూండవచ్చు; అతను అమృతాన్నే ఆరగా ఆరగా తాగుతూండొచ్చు; అతను ఇంద్రభవనంలోనే కాపురం వుండొచ్చు—అతని అదృష్టా నికి నేను ఈసు చెందను. కానీ, చిన్ననాటి మిత్రుడి న్నేను. ఇది అతనెందుకు మరిచిపోయేడు?

నే నిన్ని అనుకున్నతర్వాత గొప్పవాళ్లందరిమీదా నాకు కోపం వొచ్చేసింది. నా ముందునుంచి పోతూన్న ప్రతి కారునీ, ప్రతి ఖరీదైన మనిషినీ కసిగా చూశాను. చాలాదూరం నడిచి వొచ్చేసింతర్వాత నా వొక్క కోపా నికీ, అల్పత్వానికీ సిగ్గుపడ్డాను.

చిక్కడపల్లి దగ్గిర పడుతూండగా, నా వెనగ్గా కారు హారను వినిపించింది. ఉలిక్కిపడి రోడ్డుకి పక్కగా తొలిగాను. పేవ్‌మెంట్ మీద నిలబడి పోయాను. ఆ కారు సరిగ్గా నాముందుకొచ్చి ఆగింది.

ఆ కారులో భగవంతాన్ని చూశాను. నా మనసులో గూడు కట్టుకున్న శంకలన్నీ మటుమాయమై పోయాయి. చాలా ఆనందంగా నవ్వగలిగాను.

డ్రైవరు వెనక తలుపు తెరిచి నించున్నాడు.

'రా, వొచ్చి నా పక్కన కూచో!' అన్నాడు భగవంతం.

ఒక్క గెంతులో కారులోకొచ్చి కూర్చున్నాను. నేను కూచున్న తర్వాత కారు కదిలింది.

'దేవుడిలా కనిపించి, మళ్లా అంతలోనే మాయమైపోయావు. నువ్వు హైద్రాబాద్ వొచ్చినట్టు తెలిసింది కానీ, కలుసుకోడం పడలేదు. ఎక్క డుంటున్నావ్ ?'

'చిక్కడపల్లిలో.'

'భార్యా పిల్లలూ...'

'వాళ్లంతా బందరులోనే వున్నారు. రేపాదివారం వెళ్లి తీసుకొస్తాను.'

'అంతా క్షేమమా ?'

నేను తలూపాను. అతవో సిగరెట్టు నాకిచ్చాడు. అతనూ ఒకటి ముట్టించి పొగని నింపాదిగా వొదిలి అన్నాడు.

'మావగారి బిజినెస్‌లో చేరాను. లక్షల మీద సాగుతోంది. మొన్నీమధ్యనే నాకోసం ఒక ఇల్లు కట్టించారాయన. కొడుకైనా, అల్లుడైనా—నే నొక్కడ్నే. ఎలా వుంది నా కథ ?'

'బాగుంది.'

'ఇంతందమైన కథలో చోటుచేసుకునేందుకు నేనెంత ప్రయత్నించానో తెలుసా?'

'తెలీదు. కానీ, వూహించాను.'

'ఈజిట్ ? అయితే ఆ తమాషా ఏమిటో చెప్ప వింటాను.'

'ఇప్పుడుగాదు, మరోనాడు చెబుతాను.'

'వాయిదా ఎందుకుట ?'

'నేనూహించింది నిజమని ముందుతెలియాలి.'

'ఆల్‌రైట్. అలాగే దాచుకో' అన్నాడతను.

మా కారు ఓ అందమైన 'భవంతి' ముందు ఆగింది. ఇద్దరం దిగేము. గేటుదగ్గిరున్న మనిషి భగ వంతానికి తలొంచాడు.

ఎంతో ముచ్చటైనగదిలో నేనొక్కడ్నీ వున్నాను, పండువెన్నెల్లాంటి లైటు వెలుతురు, సన్నగా చక్కటి

రేడియో సంగీతం; పంకా సున్నితమైన శబ్దం; అదంతా మనసుని అలరించే వాతావరణం. ఇక్కడిలాగే యుగాలు గడిచిపోతే బాగుండుననిపించింది.

భగవంతం బట్టలు మార్చుకు వొచ్చాడు. ఇప్పుడతను దొరబాబులా వున్నాడు. వొస్తూనే అన్నాడు:

'ఒక గంటలో భోజనం రెడీ అవుతుంది. ఆకలిగా వున్నాసరే, నోరుమూసుక్కూచోవాలి, వీలవుతుందా?'

'నిజం చెప్పాలంటే నాకిప్పు డాకల్లేదు.'

'అది ఆరోగ్యానికి మంచిది కాదోయ్ సుబ్బారావ్! పద్మ ఫ్రండ్స్‌తో సినిమాకి వెళ్ళిందిట. పరిచయం చేద్దామనుకున్నాను.'

'నిన్ను చూశానుగా — వేరే విూ ఆవిడ్ని చూడక్కర్లేదు.'

'అదేమిటి?'

'అదంతే. ఒక లెఖ. నువ్వింత ఆనందంగా వున్న మనిషివి. ఒకటీ ఒకటీ రెండు. అనగా...'

'ఆపు. లెఖ్ఖల మాస్టారూ! నీ లెఖ్ఖ తప్పింది. ఒకటీ, ఒకటీ—ఒకటే.'

నాకర్థం కాలేదు. అదోలా అతనివేపు చూశాను. అతనక్కణ్ణుంచి లేచి ఓ బీరువా దగ్గిర ఆగాడు. దాన్లోంచి ఓ సీసా తీశాడు. సీసాతో రెండు గ్లాసులూ పట్టుకొచ్చి నా ముందున్న బల్లమీదుంచాడు.

'ఇది మందు. మనిషికి మంచి టానిక్కు. మనిషి ఏడ్చినప్పుడూ, నవ్వినప్పుడూ బాగా పనిచేస్తుంది. దీని ఖరీదు ఎనభై రూపాయిల చిల్లర. వాడబడే మనిషి సత్తాని బట్టి ఈ ఒక్క సీసా ఒకేసారి పుచ్చుకోనూ వొచ్చు, లేదా—ఆరగా ఆరగా వారం రోజులూ వాడుకోవచ్చు. సాధారణంగా నేనీ పాళ్ళని దృష్టిలో పెట్టుకోను. ఎంత దొరికితే అంతా పుచ్చుకుంటాను. నువ్వు నాకు మిత్రుడివి, అతిథివి. నీకేం అభ్యంతరం లేకపోతే, నీ ముందుంచిన గ్లాసులోకి నీ యిష్టమొచ్చినంత వొంచుకో,' అన్నాడతను.

'నా క్కావలసినంత అభ్యంతరం వుంది. నాకొద్దు.'

'వెల్ సెడ్! చాలమంది చాలావాటికి భయపడి ఛస్తారు. నే తాగితే నీకేమైనా అభ్యంతరమా?'

'వుండదు.'

'దేవుడు నిన్ను కాపాడాలి! చూడు నాయనా సుబ్బారావూ నా విశ్వరూపం! నేను తాగుతూ నా కథంతా చెబుతాను. నువ్వు నోరు మూసుకుని అదంతా విను. కథ పూర్తయిన తర్వాతనే నీ సందేహాలు వింటాను. తెలిసిందా? భగవంతం కథ ఈ చుక్కతో ప్రారంభం! వినింక.

'ఆఫ్టరాల్ ఓ ప్లీడరు గుమాస్తా కొడుకున్నేను. నా పేరు భగవంతం. ఈ భగవంతానికి ఒక విశాలమైన హృదయముంది. ఆ హృదయంలో బంగారు కల లనేకం. ఈ భగవంతానికి బోల్డు ప్రపంచం వుంది. తమ్ముళ్ళూ చెల్లాయిలూ వెరశి ఆరుగురున్నారు. వాళ్ళందరి మధ్యా ఆ యింట్లో భగవంతానికి సుఖంలేదు. తండ్రని చెప్పబడే ఆ పూర్ ప్లీడర్ గుమాస్తా జీవితంపరుగుపందెంలో ఆరు దశాబ్దాలు వెనక పడిపోయి ఆయాసంతో అడుగు వేయలేకపోతున్నాడు. ఇది భగవంతానికి ఒక గొప్ప డిస్ క్వాలిఫికేషన్! వింటున్నావా సుబ్బారావ్! ఈ స్వీయ కథ మరో మనిషికి నేను ఛస్తే చెప్పను. నువ్వు నా చెలికాడివి, నా ప్రాణానివి. అందుచేత ఈ ఛాన్స్ నీకు దక్కింది.

'పథకం వేసేను. లలితను ప్రేమించేను. మనకి మనిషి చెప్పుకునే కులాల పట్టింపులేదు. మన క్కావలిసిన కులమొక్కటే, డబ్బు కులం! లలితని పెళ్ళాడి వెంకటరత్నంచౌదరీని తిందామనుకున్నాను. లలిత గొప్పనటీమణి గనుక నాచేతుల్లోంచి పారిపోయింది. అక్కడితో ఒక వెలుగు దూరమైంది.

'బి. ఎ. పాసయ్యాను. ఎమ్మేకి వెళ్ళాను. బక్క నాన్నని నడుం విరిగేలా తన్ని డబ్బులు మింగాను. ఆ బక్కమనిషి నా గురించి మొదట్నుంచీ తల్లొం చేశాడు. నాన్నా డియర్ నీ ప్రాణం యివ్వు, దాంతో నాకు పనుందని అడిగితే, అంతకంటేనా చిట్టేపుచ్చుకో బాబూ అనేయగల అతిమంచి దుర్మార్గుడాయన. అందికే పేదవాడు అప్పుల్లో మునిగి యస్ ఓ యస్ అంటున్నాడిప్పుడు. వాటే ఫాల్ మై డియర్ ఫాదర్! మే గాడ్ పనిష్ యూ!

'యూనివర్సిటీలో పద్మ కనిపించింది. దాని మొగుడుపోయి ఆదేడుస్తున్నకాలాన్ని తెలివిగా వాడుకోవా లనుకున్నాను. పద్మ వివరాలు కనుక్కుని తృప్తి చెందాను. వేట ప్రారంభమయ్యింది.ఏడవకేడవకు పద్మా, నువ్వేడవకు, నువ్వేడిస్తే నేనేమై పోవాలి ? పోయిన వాళ్లగురించి మనంయెంతేడుస్తేఏం ప్రయోజనంచెప్పు? లే. నేనున్నాను. ఈ హృదయంలో నీకోసం యింత జాలినీ, యింత ప్రేమనీ అభిమానాన్నీ దాచాను.అదంతా నీది నీదే పద్మా అని కవిత్వం చెప్పాను. ఎంతకీ నావేపు నుంచే కథ నడిచిందిగానీ, అటునుంచి ఒక్కవాక్యం గూడా నడవలేదు. పద్మగాని, మావగానీ సామాన్యులు కారు, కారంతే. మగవాడి ఆసరాతో అవసరమున్న పంది పిల్ల పద్మ. బురదనుంచిపుట్టిన పువ్వని భ్రమపడ్డానే గాని, ఆ పువ్వునిండా బురదున్నదని గ్రహించలేక పోయాను.పద్మని పంకజమనూ నీ బొందనూ నేనవేమీ పట్టించుకోను. నువ్వాశ్చర్యపోవద్దురా అబ్బీ !

'ఆల్‌రైట్, నేను విధవా వివాహం చేసుకుని సమాజంలో ఒక గొప్పస్థానాన్నీ సంపాయించేసి, మావ గాడి ఆస్థికి వేటకుక్కనై పోయాను. బిజినెస్—ఇక్కడ న్యాయం, అన్యాయం, ధర్మం, అధర్మం ఈ పద్దులేమీ వుండవు. ఉన్నదల్లా డబ్బు. ఆ డబ్బు నెన్నిరకాలుగా, ఎంతెంత గడ్డితిని సంపాయించాలనే తాపత్రయం, అదే వున్నదిక్కడ. పెళ్లాంతో సంబంధంలేదు. పేదనాన్నని తలుచుకునేందుకు టైంలేదు.

'మావ జీనియస్, దొంగని వెతికిపట్టుకుని వాడి చేతిలో తాళం చేతులుంచి, వాడి చుట్టూతా కొందరు భటుల్నుంచాడు. దొంగ వెధవ, ప్రతి మూమెంటునీ మైక్రో ఫిల్ము ద్వారా లాగేసి ప్రాణాలు తినేస్తున్నాడు.

'నా పెళ్లయ్యే ముందు కొన్ని ఆంక్షలు. ముఖ్య మైనది—నాకు తల్లీ తండ్రి గానీ, అక్క తమ్ముళ్లా గానీ, చెల్లీ అన్నలుగానీ వుండకూడదు. నేనప్పుడు నవ్వేసి 'యస్' అన్నాను. అనక నా పెళ్లి. అనగా ఉరి. ఒరే సుబ్బారావ్! నువ్వూ, నీలాటి అమాయకు లంతా మంచివాళ్లురా బాబూ! మీకు సుఖాలు తప్ప నీడలు తెలీవు. నేను నీడల్లో వుండి సుఖపడి పోతున్నా నన్రోయ్ అనే భ్రమని మీకు కలిగించేస్తున్నాను.

'నాన్న ఉత్తరం రాశాడు. ఆర్థికంగా చితికి పోయాట్ట. మరేమవుతాడేం ? ఎప్పటికయినా ఎగిరి పారిపోయే ఈ పక్షిని నమ్ముకున్న ఆ మని షేమవుతాడేం? మూలధనానికి నష్టం రాదని నా మీద అయన శరీరంలోవున్న ప్రతి నెత్తుటి బొట్టునీ వెచ్చించినందుకు ఏమవుతాడేం ? పిల్లవాడిని వ్యాపార లక్షణంగా పెంచాడు. ఆ వ్యాపారం యిప్పుడు దివాలా తీసింది. ఐ. పి. పెట్టేశాడక్కడ. చెల్లి పెళ్లిటరా సుబ్బారావ్! పెళ్లి. తమ్ముడికి క్షయట. అమ్మకేదో తెలీని మాయరోగంట! భయంకరంరా బాబూ!

'నేను ఈ దుఃఖాలు వినకూడదు. ఈ కష్టాలు తెలుసుకో గూడదు. ఇవన్నీ తెలుసుకుంటే మావగాడి వేటకుక్క ఏమైపోగలదో వూహించావా ? అందుచేత యివేమీ నాకు తెలీకూడదు. గనక నాకొచ్చే ఉత్తరాలూ, ఖబుర్లూ అన్నీ యిక్కడ సెన్సార్ జరుగుతాయి. ఏవో కొన్ని దారుణాలు మాత్రం అప్పుడప్పుడూ తెలుస్తుంటాయి.

'ఏపిల్ పండులా గున్నానని అనుకుంటారు గదరా మీరు? ఓరి వెధవలూ ! నా నరనరంలోను స్థానం చేసుకున్న విషప్పురుగుల సంగతి మీకేం తెలుసురా? నేను దయ్యాన్ని, పెద్ద భూతాన్ని. ఈ ప్రపంచంలో జరిగే అవినీతికీ, దుర్మార్గానికీ ప్రతి బింబాన్నేను. మందెక్కువయిన మాటలు కావురా యివి. ఇవాళ నిన్ను చూచిం తర్వాత నా గుండె తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. ఓపిగ్గా వినంతే. ఇదెందుకిలా జరిగింది ? చెబ్తాను విను.

'నాకు కొన్ని శాపాలున్నాయి. నడుం విరిగిన నాన్న శాపం, కుమిలి కుమిలేడుస్తున్న అమ్మ శాపం; నన్ను నమ్ముకున్న నా చిట్టి చెల్లాయీ, తమ్ముళ్లశాపం. తెలిసిందిరా అబ్బీ ! ఇన్ని శాపాలతోపాటు నా దుర్మార్గం. ఇంకెక్కడరా నేను సుఖించేది ? ఓరి పిచ్చీ ! నేను నిత్య దుఃఖితుడినిరా, నాకు సుఖంలేదు. నాకెప్పుడో జ్ఞానో దయం కలిగింది. అప్పట్నుంచీ నేను లోలోన ఏడు స్తూనే వున్నాను. ఎంతో ఖరీదయిన నా కన్నీరు వృథా అవుతూనే వుంది.'

ఇంతకథాచెప్పి సీసావేపు చూచి నవ్వేశాడు.

'అయ్యబాబోయ్! చాలా తాగేశాను' అన్నాడు.

ఆతర్వాత అతను తలని బల్లమీాదుంచి వలవలా ఏడవడం ప్రారంభించాడు. నాకు జాలి కలిగింది. అతని భుజమ్మీద చేయివేశాను. నా చేతినతనలాగే పట్టేశాడు. నా చేతితోనే అతని కన్నీరుని తుడుచుకున్నాడు.

'ఎంత చల్లని చేయిరా నీది దుర్మార్గుడా? మా అమ్మ మాటలాగా, మా నాన్న మనసులాగా నీ చేయి ఎంత చల్లనిదిరా సుబ్బారావ్! అదృష్టవంతుడివి. అందికే, నీలో నేను నా వాళ్లనందర్నీ చూచుకున్నాను. థేంక్స్. వెరిమెనీ థేంక్స్. అప్పుడే నువ్వెళ్లకు. ఇవాళ మనిద్దరం కలిసి భోజనం చేద్దాం. భోజనం పూర్తవ్వగానే నీకోసం నా కారు రెడీగా వుంటుంది. దాన్లో నువ్వెళ్లిపో. మళ్లా నాకు కనిపించకు. నువ్వు కనిపిస్తే—నేనిలా గుండె బద్దలయేలా ఏడుస్తారా! అబ్బీ! అందుచేత నువ్వికనాక్కనిపించకు. అరే—ఆదేమిట్రా పిచ్చి మాలోకమా? నువ్వేడుస్తావెందుకురా? ఏడవకొరేయ్—నా క్కోపం వొచ్చేస్తుంది. ఏడుపకంతే.' అన్నాడతను.

చిత్రం—ఈ మనిషిని నేనెందుకు క్షమించాను?